

ГБОУ Республиканский Бурятский Национальный лицей-интернат № 1

УТВЕРЖДАЮ:

СОГЛАСОВАНО:

Зам.директора по УВР

[Handwritten signature]

« » Г.

Рассмотрено:

на заседании МО

[Handwritten signature]

«*28*» *авг.* 2021 г.

Рабочая программа

ФИО, категория

Лубсанова Ц.В, высшая

Предмет: буряад литература

Класс: 5

Рассмотрено на заседании педагогического совета

протокол № от

«*28*» *августа* 2021 г.

2021-2022 учебный год

1.Тайлбарн бэшэг

Тус программа гүрэнэй Федеральна стандарт, Буряад Республикын Хуралсалай болон эрдэм ухаанай министерствын туршалгын программа дээрэ үндэхэлэгдэнэ. Буряад дунда хургуулида түрэлхи литература хуралсалай предмет болгогдожо, үзэгдэжэ байдаг гээшэ. Энэ программа мүнөө үеын ФГОС баримталан, 5-дахи классай «Бэлиг» хэблэлээр гараһан С.Д.Будаев, Ц.С.Жанчипова, Д.Х.Митупова зохёһон «Буряад литература» гэхэн номдо таарууланхай.

Программа иимэ хубинуудһаа бүридэнэ: тайлбари бэшэг, хуралсалай программын онсо шэнжэ, материал шэлэн абалгын заршам, хуралсалай түсэбтэ үзэхэ зүйлэй эзэлһэн хуури, хуралсалай буряад хэлэ гүйсэд шудалхын тула личностнэ, метапредметнэ болон предметнэ дүнгүүд, программын байгуулга ба удха, календарно-тематическа түсэб, хуралсалай методическа хангалга, хабсаргалта.

Хурагшадта түрэлхи литература шудалан үзүүлхэдээ, буряад хэлэнэйнгээ баялигтай гүнзэгыгөөр танилсуулха, найнаар хэлүүлдэг, уншуулдаг, бэшүүлдэг болгохоһоо гадна, буряад арадайнгаа ажабайдал, түүхэ, заншал, зан абари үзэжэ байгаа зохёолнууд дээрэ үндэхэлэн, найнаар ойлгуулха, ухаан сэдхэхэлдэнь шэнгээхэ, манай обществын ёһото эрхэтэн болгон хүмүүжүүлхэ гэхэн шухала зорилгонууд табигдана. Литературын курс хурагшадые уран зохёол абьяастайгаар уншаха дуратай, ходорхойгоор, тодо зүбөөр уншаха шадабаринь хүгжэхэ, уншаһан зохёолоо ухаандаа буйлуулан, удхыень зүбөөр элирүүлэн ойлгодог, һонирходог болгохоһоо гадна, хурагшадтай зохёол шудалан, шэнжэлэн үзэхэ эхин дадалнуудые бүридүүлхэ, түрэлхи литература тухайгаа юрэнхы мэдэсэтэй болгохо гэхэн зорилгонуудые табина.

Багша хадаа хэшээл бүхэндөө буряад литературы хумүүжүүлхы үүргэнүүдые шударгыгаар бээлүүлхэ уялгатай. Хуралсал-хумүүжүүлгын зорилгонуудые бээлүүлгэдэ, үхибүүдэй наһанай арга боломжо хараадаа абадаг дээрэхээ хургуулиин литературна курс эхин удаагаа хоёр шата боложо хубаарна. Нэгэдэхи шатада эхин классуудай хурагшад уншажа, хөөрөжэ хурана. Удаадахи шатада V-VII классуудай хурагшад уншалга, хөөрэлгээ үргэлжэлүүлнэ, мүн зохёол шэнжэлэн үзэлгын түрүүшын дүршэлтэй боложо эхилнэ. Түрэлхи литературы программа тематическа гол ёһоной үндэхэн дээрэ байгуулагдаба.. Эндэ арадай аман зохёолнууд, буряад литература сооһоо удхын ба байгуулалтын талаар хурагшадтай ойлгосо, мэдэсэдэ таарамжатай уран найханай зохёолнууд шэлэгдэн абтажа, тайлбарилан уншахаар, шудалан үзэхөөр хараалагдаба.

· **Нуралсадай буряад хэлэ гүйсэд шудалхын тулалчностно, метапредметно болон предметно дүнүүд**

Мүнөө үеын Федеральна нуралсадай стандартын ёһоор буряад хэлээр үхибүүд иймэ личностно дүнүүдые харуулаха ёһотой:

1. Нурагшад түрэйхи хэлэ шудалан үзэхдөө, буряад хэлэнэйиэ баян тай түнгэи өөр танилсаха, найнаар хэлэдэг, ушкадаг, бэнгэмэ болохоһоо тална, буряад араланигаа ажабайдал, түүхэ, заншал, зан дари үзжэ байгаа зохёо шууд гэрэ сүлдэбүдэн, найнаар ойлохо, ухаан сэдхэлдэг нэнгэхэ;
2. Нурагшад түрэл хэлэнэйиэ сэнгэиень ойлохо, хүндэлхэ, түрэл хэлгэрээ омогорхохо ёһотой;
3. Үндрэн соёлэйигоо гол хубинь болохо түрэл хэлэндэ тамгайгаар, паринаар хандахые оролдохо, торднһогүй дуугаржа нураха, бэнгэмэ ба холбоо хэлэи дээ жэл бүхэндэ үгынгөө сан баяжуулаха шухала.

Буряад хэлээр нурагшадай метапредметно дүнүүдынь иймэ байха жэнгэиэй:

1. Хэлэиын ажаябуулиын ямарные түхэдөөр хаананые хэлгээ хэрэглэжэ шадаха;
2. Интернеттээ гү, али бэнгэиень материалнаа мэдсөнүүдые суглуудан бүрдхэжэ шадаха;
3. Элдэб голшнуудые, номуудые хэрэглэжэ шадаха;
4. Ойлгоһон материалаараа бэнгэмэиыне, сэнгэиень харюуажа шадаха;
5. Багахан үндхэлүүдые бэдгээд нүхэлэйиөө урда хэлэжэ шадаха;
6. Банананаа сэнгэиорные, бэнгэмэиорные тамжуулаха.

Нурагшадай предметно дүнүүдынь иймэ байха ёһотой:

1. Хэлэи тухай бүхэи мэдсэиэй болохо;
2. Гуманитарна эрдэмүүд соо буряад хэлэиэй олоһон нуури;
3. Лингвистикын үндэрһэ нууригэ үзлгэииниы;
4. Уран хурса үгэнүүдые, тогтомог холбуудалнуудые хэрэглэжэ, хэлгээ хурса болгохо, хэлэиэй орфографически, лексически, грамматически, сэдэлтын дүрмүүдые мэдэхэ;
5. Энцикло зохёодоор гү, али гэрэиэй таарамжатай хэлгэиорны түсэб табиха, өөрынөө дураар нэлэжэ ушалан зохёол тухайгаа өөрынөө мүн банамжаяа хэлгэхэ, хөөрхэхэ.

2.Программын байгуулга ба удха

Оршол. Литература- уран үгын искусство. Уран зохёолой нюусанууд(1ч).

«Литература-уран үгын искусство» гэһэн мэдэсэ тобшолон онсодхохо, искусствын халбаринууд тухай мэдэсэ үргэдхэхэ. Нурагшадай үгын баялиг, бэшэмэл ба аман хэлэлгэ хүгжөөлгэ, уран зохёолой нюусануудтай танилсалга.

Фольклорой бага жанрнууд. Фольклор тухай ойлгосо, бага жанрнууд . Тоолуурнууд.. Сэсэ буляалдаан.Жороо үгэнүүд. Таабаринууд. Онһон ба хошоо үгэнүүд.Хэшээл-практикум (6+2)

Арадайнгаа хэр угһаа абажа ябаһан алтан баялиг –арадай аман зохёол тухай мэдэсэ үргэдхэн, һонирхол түрүүлхэ. Арадай аман зохёолой бага жанр - тоолуурнуудтай танилсалга. «Сэсэ буляалдаан» гэһэн бага жанрай зохёолтой танилсан, аман хэлэлгэ, суг хамта хүдэлхэ шадабари олгохо. Жороо үгэнүүд тухай мэдэсэ үргэдхэн, хүндэ ямар нүлөө үгэдэгыень элирүүлхэ. Таабари тухай мэдэсэ дабтан үргэдхэхэ, зохёохо аргуудтай танилсуулха.Онһон ба хошоо үгэнүүд тухай мэдэсэ үргэдхэн, илгааень гаргаха.

Буддын шажанай зохёолнууд. (2 час)

Буддын шажанай зохёолнуудтай танилсуулан, буддын шажанай һургаал заабари дээрэ хүмүүжүүлхэ.

Арадай онтохонууд.(7 час)

«Сэсэн хүүхэн».Зохёолой шүүлбэри.«Үнэгэн, буга, хирээ гурбан», «Зол шор хоёр»

Зохёолой сюжет, композици гэһэн литературна ойлгосонуудтай танилсуулха, зохёолой онсо шэнжэ илгаха шадабари дээшэлүүлхэ.

Геройнуудай абари зан дээрэ арадай сэдхэжэ ябаһан идеал гаргаха, өөрын һанамжа хэлэжэ һургаха.

Амитад тухай онтохонтой танилсуулан, онсо шэнжэнүүдыень гаргаха, удхалан зохёохы шадабари һайжаруулха.

Литературна онтохонууд (4 час) Ш.Н.Нимбуев «Тархайн хүбүүн Зархай»

Литературна онтохоной илгаае элирүүлхэ, гиперболэтэй танилсуулха. Уншаһан ба класһаа гадуур уншаһан онтохонуудай удхаар наада үнгэргэхэ.

Үргэлжэлһэн зохёолнууд

Б.Б.Намсарайн «Алтаргана» (3 час)

«Алтаргана» гэһэн зохёол дээрэ байгуулга тухай литературна ойлгосо үгэхэ.

Х.Намараев «Үри нэхэбэри» (4 час)

Х.Намсараевай зохёохы намтар, зохёолнуудтайнь танилсуулан, зохёолой байгуулга, уран аргууд тухай мэдэсэ үргэдхэхэ.

Д.Сультимов «Өөрыгөө хэнэбэ» (2 час)

Д.Сультимовай зохёохы намтар, зохёолнуудтайнь танилсуулан зохёолой хүмүүжүүлхы боломжо үргэнөөр хэрэглэхэ.

Ц. Номтоев «Хилээмэн» (3 час)

Номтоевой «Хилээмэн» гэһэн зохёол дээрэ тарьяан ажалтай танилсуулан, зохёолой хүмүүжүүлхы боломжо үргэнөөр хэрэглэхэ.

Уран бүтээлэй хэшээл.(1 час) Холбоо хэлэлгэ хүгжөөлгэ.

Ц-Б. Бадмаев « Будамшуугай орон нюотагаар Серёжын аяншалһан тухай».(9 час)

Туужа тухай ойлгосо үгэхэ, онсо шэнжэнүүдтэйн танилсуулха, арадайнгаа ёһо заншал дээрэ хүмүүжүүлхэ.

Шүлэглэмэл зохёолнууд

Ч.Цыдендамбаев «Сэсэгхэн»

Лирическэ шүлэг уншаха, гол шухала аргуудтай ба уран шүлэг шүүлбэрлхэ заршамтай танилсуулха.

Ц.Зарбуев «Буряад орон» (1 час)

Ц.Зарбуевай зохёохы намтартай танилсан, шүлэгэй гол удха ойлгон автарай мэдэрэл таажа хургалга.

А.Жамбалон «Талын хүнби» (1 час)

А.Жамбалоной зохёохы намтартай танилсуулан, уран гоё байгаалиин үзэгдэлнүүдые хурагшадта ойлгуулха.

Класчнаа гадуур үгтэһэн шүлэгүүд. (1 час)

Лирическэ зохёол сэдхэлээрээ хадуун абалга хүгжөөхэ.

Басни

Г.Чимитов «Эрэ тахяа» (3 час)

Басни тухай мэдэсыень үргэдхэхэ, зохёолой хургаал элирүүлхэ, уншаха дадал, аман хэлэлгэ хүгжөөхэ, найжаруулха.

Шүлэглэмэл зохёолой нюусанууд.(1 час).

Шүлэглэмэл зохёолой нюусануудтай ба шүлэг шүүлбэрлхэ арга үргэдхэхэ.

Зүжэглэмэл зохёолнууд. М.Батоин. «Шэдитэ тулам».(4 час).

Драма ба тэрэнэй жанрнуудтай танилсуулан, зохёолой онсо шэнжэнүүдтэй танилсуулха.

Класчнаа гадуур уншаха зүжэгүүд.(2 час)

Сценари тухай(1 час) Сюжет тухай ойлгосо үргэдхэхэ.

Шалгалтын уншалга-хоөрэлгэ.(2 час)

Уран уншалга, уншаһанаа зүбөөр удхынь дамжуулха арга үргэдхэхэ.

3. Буряад литература 5 класс 1 четверть (18 час)

№ п/п	Хэшээлэй сэдэб	Сагай хубаар и	Нурагшад ай ажаябуулгын шэнжэ	Хараалагдаһан дүнгүүд			Шалгалтын тухэлнүүд	Болзор	
				предметнэ	личносно	метапредметнэ		түсэбөөр	Бодото байдал аар
Оршол.									
1	Литература-уран үгын искусство	1ч.	Индивидуальна хүдэлмэри-уншалга. Бүлэгөөр хүдэлмэри – литературыын шэнжэнүүдые шүүмжэлхэ.	«Литература-уран үгын искусство» гэһэн мэдэсэ тобшолон онсодхохо,	Шэнэ юумэ мэдэхэ дадал үргэдхэхэ.	Искусствын халбаринууд тухай мэдэсэеэ хэрэглэхэ	Сээжэ харюу		
Фольклорой бага жанрнууд 6+2									
2	Фольклор тухай ойлгосо, бага жанрнууд	1 час	Фронтальная – асуудалда харюу Индивидуальна-текст дээрэ ажал	Арадай аман зохёол тухай мэдэсэеэ үргэдхэхэ, бага жанрнуудыень илгажа нураха	Үзэһэн темээр һонирхохо, сугтаа хүдэлхэ дадалаа үргэдхэхэ.	Уншаһанаа хөөржэ шадаха, харюугаа жэшээнүүдээр баталха	Шалгалтын тест	6.000	
3	Тоолуурнууд, буряад нааданууд	1 час	Фронтальная – асуудалда харюу Индивидуальна-текст дээрэ ажал	Тоолуурнуудтай танилсаха, илгаха. Тоолуурнууды сээжэлдэхэ, тоолуурнууды зохёожо туршаха.	Үзэһэн темээр һонирхохо, сугтаа хүдэлхэ дадалаа үргэдхэхэ.	Үзэһэнөө, мэдэсэеэ холбон хөөрэхэ, зэргэсүүлхэ.	Сээжэ хэлэхэ		

4	Сэсэ буляалдаан, буриад нааданууд.	1 час	Бүлэгөөр-диалог уншаха	«Сэсэ буляалдаан» гэһэн бага жанрай зохёолтой танилсаха, илгах	Суг хамта хүдэлхэ шадабари олгохо.	Холбоо хэлэлгээ хурсадхаха. Аман хэлэлгэ дээрэ ажаллаха,	Хүсэнэг дээрэ ажал		
5	Жороо үгэнүүд.	1 час	Индивидуальна- текст дээрэ ажал Бүлэгөөр- бэе бээ шалгалга	Жороо үгэнүүд тухай мэдэсэ үргэдхэн, хүндэ ямар нүлөө үгэдэгыень элирүүлхэ. Тодоор уншалга, жороо үгэнүүдые зохёохо.	Гансаараа мүн суг хамта хүдэлхэ шадабари олгохо.	Аман хэлэлгэ дээрэ ажаллаха. Хэлээ хурсадахаха.	Сээжэ хэлэхэ		
6	Таабаринууд.	1 час	Индивидуальна- текст дээрэ ажал Бүлэгөөр- бэе бээ шалгалга Фронтальна- таабаринуудые тааха	Таабари тухай мэдэсэ дабтан үргэдхэхэ, зохёохо аргануудтай танилсуулха.	Суг хамта хүдэлхэ шадабари олгохо, арад зонойнгоо сэсэн һонор ухааень сэгнэн, омгорхохо.	Аман хэлэлгэ дээрэ ажаллаха. Хэлээ хурсадахаха. Тааба риин хүсөөр ухаагаа гүйлгэхэ.	Кроссворд тааха.		
7	Хэшээл- практикум	1 час	Индивидуальна- текст дээрэ ажал Бүлэгөөр- бэе бээ шалгалга Фронтальна- асуудалнуудта харюу	Үзэһэн темээ хэр ойлгоһоноо шалгалта, мэдэсэеэ хэрэглэлгэ	Гансаараа мүн суг хамта хүдэлхэ шадабари олгохо	Аман ба бэшэмэл хэлэлгээ хүгжөөхэ, тоб байса харюусаха, зэргэсүүлгэ хэхэ	Асуудалда харюу		
8-9	Онһон ба хошоо үгэнүүд.	2 час	Индивидуальна- текст дээрэ ажал Бүлэгөөр- бэе бээ шалгалга Фронтальна-онһон	Онһон ба хошоо үгэнүүд тухай мэдэсэ үргэдхэн, илгааень гаргах.	Өөрын зохёохы шадабари дээшлүүлхэ	Аман хэлэлгэ дээрэ ажаллаха, ухаагаа гүйлгэхэ. Харюугаа зэргэсүүлгэ хэхэ	Ажалай дэбтэр		

			үгын удха тайлбарилха			баталха.			
10- 11	Буддын шажанай зохёолнууд.	2 час	Индивидуальна- текст дээрэ ажал Фронтальна- зохёолнуудай удха тайлбарилха	Буддын шажанай зохёолнуудтай танилсаха, илгажа хураха.	Хүн зондо, оршон тойронхи байгаалида нигүүлсэхэ сэдьхэл түрэхэ.хургаал заабари дээрэ хүмүүжүүлхэ.	Ондоо шажануудтай сасуулга хэхэ.	Асуудалну удта харюу	4.40 00.80	
Арадай онтохонууд. 7 час									
12- 13	«Сэсэн хүүхэн»	2 час	Индивидуальна- текст дээрэ ажал Бүлэгөөр- бэе бээ шалгалга Фронтальна- удха тайлбарилха	Онтохоной удха, гол бодол элирүүлжэ хураха	Геройнуудай абари зан дээрэ арадай сэдьхэжэ ябанан идеал гаргаха.	Өөрын ханамжа хэлэжэ хураха, жэшээгээр баталха.	Удха хөөрэлгэ, асуудалда харюу.	1.40 00.80	
14	«Үнэгэн, буга, хирээ гурбан»	1 час	Индивидуальна- текст дээрэ ажал Фронтальна- удха тайлбарилха	Амирад тухай онтохонтой танилсаха, онсо шэнжэнүүдыень гаргаха.	Удхалан зохёохы шадбарияа хайжаруулха.	Ондоо арадуудай онтохонуудтай зэргэсүүлгэ хэхэ, харюугаа баталха	Зохёохы ажал.	1.40 00.80	

15	«Зол шор хоёр»	1 час	Индивидуальна- текст дээрэ ажал Бүлэгөөр- бэе бээ шалгалга Фронтальна- удха тайлбарилха	Онтохоной удха, гол бодол элирүүлжэ нураха	Геройнуудай абари зан дээрэ арадай сэдхэжэ ябаһан идеал гаргаха.	Өөрын һанамжа хэлэжэ нураха, жэшээгээр баталха.	Удха хөөрэлгэ, асуудалда харюу.	246	
16	Арадай аман зохёол суглуулагшад	1 час	Бүлэгөөр- текст дээрэ ажал Фронтальна- удха тайлбарилха	Арадай аман зохёол суглуулагшад тухай ойлгосо үргэдхэн, онтохошодтой танисаха., А. Тороев, Е. И. Сороковиков- Магай тухай хөөрөө бэлдэхэ	Арад зонойнгоо аман зохёол суглуулагшад ажал сэгнэхэ, өөрын хубитаяа оруулха.	Һуралсалай түсэб табижа нураха, тэрэнээ хэрэглэхэ	Ажалай дэбтэр соо хүдэлхэ	252	
17	Ххх. Творческо хүдэлмэри	1 час	Индивидуальна- зохёохы ажал	Бэшэмэл ба аман хэлэлгээ зүбөөр хэрэглэхэ, бүридхэхэ	Арад зоной ба байгаалиин нягта холбоо хараха дадал.	Үгын баялиг, бэшэмэл ба аман хэлэлгээ хүгжөөхэ. Уншаһанаа оршон тойронхи байдалтай зэргэсүүлэн хараха.	Сээжэ харюу	259	
18	Шалгалтын уншалга- хөөрэлгэ (Буряд онтохон)	1 час	Индивидуальна- текст дээрэ ажал Бүлэгөөр- бэе бээ шалгалга Фронтальна- удха тайлбарилха	Уран уншалга, удхын сохилто гэһэн ойлгосонуудые элирүүлхэ	Өөрын уран уншалгын дадалаа дээшэлүүлхэ	Бэшэ хүнүүдэй ба өөрын уншаһанаа шагнаха, хөөржэ шадаха, сэгнэхэ.	Шалгалтын уншалга	261	

2 четверть (14 час)

№ п/п	Хэшээлэй сэдэб	Сагай хубаари	Нурагшатай ажаябуулгын шэнжэ	Хараалагдахан дүнгүүд			шалгалтын түхэлнүүд	Болзор	
				предметнэ	личносно	метапредмет-нэ		түсэ бөөр	Бодот байдалаар
<p>Эпическэ жарнууд Литературна онтохонууд. 4 час</p>									
1-4	Литературна онтохонууд Ш.Н.Нимбуев «Тархайн хубүүн Зархай»	4 час	Бүлэгөөр- текст янза бүрээр уншаха. Индивидуална- өөрыгөө шалгаха Фронтальна- удха тайлбарилха Бүлэгөөр- бэе бээе сэгнэхэ	Литературна онтохоной илгаае элирүүлхэ, гиперболэтэй танилсаха. Онтохоной сюжетдэй хубарил тэмдэглэхэ, янза бүрээр уншаха, онтохонуудай илгаа зааха Уншалан ба класчаа гадуур уншалан онтохонуудай удхаар мэдэсэ шадбарияа харуулха.	Шэнжэлэлгын дадалаа дээшэлүүлхэ	Зорилго түсэб табижа ажаллаха, зэргэсүүлгэ хэжэ харюусаха. Асуудал табижа нураха, юумэнэй нарин холбоо хаража, өөрын наманжа хэлэхэ	Словарна хүдэлмэри Асуудалда харюу Кросс-ворд тааха		
<p>Үргэлжэлхэн зохёолнууд</p>									
5-7	Б.Б.Намсарайн «Алтаргана»	3	Индивидуальная- текст дээрэ ажал.Бүлэгөөр- бэе бээе шалгалга. Фронтальна- удха тайлбарилха	«Алтаргана» гэнэн зохёол дээрэ байгуулга тухай литературна ойлгосо үгэхэ.	Зохёолой шүүлбэри хэхэ анаха дадал үргэлжэлүүлхэ, гүнзэгырүүлхэ	Уранаар уншаха, табиһан зорилгоёо бээлүүлхэ, табиһан нураһалтай зорилго өөрөө	Асуудал-нуудта харюу		

						бүтэхээ оролдохо			
8-11	Х.Намараев «Үри нэхэбэри»	4	Бүлэгээр- текст янза бүрээр уншаха. Индивидуална- өөрыгөө шалгах Фронтальна- удха тайлбарилха Бүлэгээр- бэе бээс сэгнэхэ Индивидуална- зохёолго бэшэхэ	Х.Намсараевай зохёохы намтар, зохёолнуудтайнь танилсуулан, зохёолой байгуулга, уран аргууд тухай мэдэсэ үргэдхэхэ	Бүлэгээр ажаллаха дадал	Уншаһанаа ойлгохо, дүүрэн харюу үгэхэ, зэргэсүүлгэ хэжэ харюугаа, һанамжжая баталха.	Сээжэ харюу	26.12 26.12 26.12 26.12	
12-13	Д.Сультимов «Өөрыгөө хэнэбэ»	2	Бүлэгээр- зохёолой байгуулгаар бүлэг болон хүдэлмэрлэхэ Индивидуальна- зохёол удха дээрэ ажал, уран уншалга	Д.Сультимовай зохёохы намтар, зохёолнуудтайнь танилсаха, эпическэ зохёолой байгуулга, уран аргууд тухай мэдэсэ үргэдхэхэ.	Зохёолой шүүлбэри хэхэ анаха дадал үргэлжэлүүлхэ, гүнзэгырүүлхэ	Уранаар уншаха, табиһан зорилгоёо бээлүүлхэ, табиһан һуралсалай зорилго өөрөө бүтэхээ оролдохо	Асуудалнуудта харюу	26.12 26.12	
14	Шалгалтын уншалга-хөөрэлгэ	1 час	Индивидуальна- текст дээрэ ажал.Бүлэгээр- бэе бээс шалгалга.Фронтальна- удха тайлбарилха	Уран уншалга, удхын сохилто гэнэн ойлгосонуудые элирүүлхэ	Өөрын уран уншалгын дадалаа дээшэлүүлхэ	Бэшэ хүнүүдэй ба өөрын уншаһанаа шагнаха, хөөрэжэ шадаха, сэгнэхэ.	Шалгалтын уншалга	26.12	

Буряад литература 5 класс 3 четверть (22 час)

№ п/п	Хэшээлэй сэдэб	Сагай хубаари	Нурагшад ай ажаябуулгын шэнжэ	Хараалагдаһан дүнгүүд			Шалгалтын түхэлнүүд	Болзор	
				предметнэ	личносно	метапредметнэ		Түсэбөөр	Бодото байдалаар
Ц. Н. Номтоев «Хилээмэн» 3 час									
1-3	Ц. Н. Номтоев «Хилээмэн».	3 ч.	Индивидуальная хүдэлмэри-уншалга. Бүлэгөөр хүдэлмэри – сугтаа ажаллаха.	зохёол уншаад, таряан ажалтай танилсаха, хүдөө зоной хилээмэндэ хандасатай танилсаха	Шэнэ юумэ мэдэхэ дадал үргэдхэхэ.	Үзэхэнөө, мэдэсээ холбон хөөрэхэ, зэргэсүүлхэ.	Сээжэ харюу	16.07 17.07 23.07	
4	Х.х.х. Уран бүтээлэй хэшээл.	1 ч.	Индивидуальная хүдэлмэри-зохёолго бэшэхэ.	Ямар нэгэ һонин ушар тухай гү, али өөрынгөө дуратай юумэн тухай багахан рассказ зохиохо.	Зохёохы дадалаа үргэдхэхэ	Үгын баялиг, бэшэмэл ба аман хэлэлгээ хүгжөөхэ.	Асуудалд а харюу	21.07	
Ц.Б. Б.Бадмаев «Будамшуугай орон нютагаар Серёжын аяншалга» 9 час									

5-13	Ц-Б. Б.Бадмаев «Будамшуу- гай орон нутагаар Серёжын аяншалга»	9 час	Фронтальная – асуудалда харюу Индивидуальна- текст дээрэ ажал	Зохёолой сюжет, композици гэхэн литературна ойлгосонуудтай танилсаха, туужа тухай ойлгосотой танилсаха, онсо шэнжэнүүдын мэдэдэг болохо, зохёолой онсо шэнжэ илгаха шадабарияа дээшэлүүлхэ.	Үзэһэн темээр хонирхохо, сугтаа хүдэлхэ дадалаа үргэдхэхэ.	Уншаһанаа хөөрөжэ шадаха, харюугаа жэшээнүүдээр баталха,арадайнгаа ёһо заншал шудалха	Шалгал- тын тест	2.0 3.0 4.0 5.0 6.0 7.0 8.0 9.0 10.0	
14	Хэшээл- мүрысөөн.		Бүлэгөөр хүдэлмэри – сугтаа ажаллаха.	Бэшэмэл ба аман хэлэлгээ зүбөөр хэрэглэхэ, бүридхэхэ	Үзэһэн темээр мэдэсээ бүридхэхэ	Үзэһэнөө, мэдэсээ холбон хөөрэхэ, зэргэсүүлхэ.	Нааданда хаабадаха	15.0	
Шүлэглэмэл зохёолнууд									
15- 16	Шүлэглэмэл зохёолнууд Ч.Цыдендам- баев «Сэсэгхэн»	2 час	Лирическэ шүлэг уншаха, шухала аргууд ба уран шү- шүүлбэрлэхэ заршамтай танилсуулха.	Шүлэглэмэл жанрай зохёолтой танилсаха, илгаха. Пейзажна лирикэ гэжэ ойлгосотой танилсаха,уран шүлэг шүүлбэрлэхэ заршамтай танилсаха. Шүлэглэмэл зохёолой хэлэнэй уран аргануудтай танилсаха	Үзэһэн темээр хонирхохо, сугтаа хүдэлхэ дадалаа үргэдхэхэ.	Шүлэглэмэл зохёолой хэлэнэй уран аргуудые, илгажа шадаха. (метафора, олицетворени, зэргэсүүлгэ, эпитет) Пейзажна лирикээр бэшэгдэһэн шүлэгүүдые илгаруулжа шадаха.	Шүлэг сээжэлдэхэ	5.0 6.0	

17.	Ц.Зарбуев «Буряад орон»	1 час	Фронтальна – асуудалда харюу Индивидуальна- текст дээрэ ажал	Ц.Зарбуевай зохёохы намтартай танилсан, шүлэгэй гол удха ойлгохо, авторай мэдэрэл таажа нураха.	Суг хамта хүдэлхэ шадабари олгохо.	Холбоо хэлэлгээ хурсадхаха. Аман хэлэлгэ дээрэ ажаллаха	Уран уншалга		
18.	А.Жамбалон «Талын хүн» (1	1 час	Индивидуальна- текст дээрэ ажал Бүлэгөөр- бэе бээе шалгалга Фронтальна- удха тайлбарилха	Ц.Зарбуевай зохёохы намтартай танилсан, шүлэгэй гол удха ойлгохо, авторай мэдэрэл таажа нураха. Лирическэ зохёол сэдьхэлээрээ хадуун абалга хүгжөөхэ.	Суг хамта хүдэлхэ шадабари олгохо.	Холбоо хэлэлгээ хурсадхаха. Аман хэлэлгэ дээрэ ажаллаха	Уран уншалга		
19	Классчаа гадуур үгтэһэн шүлэгүүд.	1 час	Индивидуальна- текст дээрэ ажал Бүлэгөөр- бэе бээе шалгалга Фронтальна- удха тайлбарилха	Шүлэгэй удха, гол бодол элирүүлжэ нураха	Өөрын уран уншалгын дадалаа дээшэлүүлхэ	Бэшэ хүнүүдэй ба өөрын уншаһанаа шагнаха, хөөрөжэ шадаха, сэгнэхэ.	Уран уншалга		
20	Шалгалтын уншалга- хөөрөлгэ.	1 час	Индивидуальна- текст дээрэ ажал Бүлэгөөр- бэе бээе шалгалга Фронтальна- удха тайлбарилха	Уран уншалга, удхын сохилто гэһэн ойлгосонуудые элирүүлхэ	Өөрын уран уншалгын дадалаа дээшэлүүлхэ	Бэшэ хүнүүдэй ба өөрын уншаһанаа шагнаха, хөөрөжэ шадаха, сэгнэхэ.	Шалгал- тын уншалга		

5 класс буряад литература. 4 четверть (16 час)

№ п/п	Хэшээлэй сэдэб	Сагай хубаар и	Нурагшадай ажаябуулгын шэнжэ	Хараалагдаһан дүнгүүд			Шалгалтын түхэлнүүд	Болзор	
				предметнэ	личносно	метапредметнэ		Түсэ-бөөр	Бодото байдалаар
1	Х.х.х. Творческо хүдэлмэри. Багшын үзэмжөөр.	1 час	Индивидуальна- текст дээрэ ажал Бүлэгөөр- бэе бэеэ шалгалга Фронтальна- удха тайлбарилха	Бэшэмэл ба аман хэлэлгээ зүбөөр хэрэглэхэ, бүридхэхэ	Геройнуудай абари зан дээрэ арадай сэдхэжэ ябаһан идеал гаргаха.	Өөрын һанамжа хэлэжэ нураха, жэшээгээр баталха.	Удха хөөрэлгэ, асуудалда харюу.	209	
2	Класһаа гадуур уншалга	1 час	Индивидуальна- текст дээрэ ажал Бүлэгөөр- бэе бэеэ шалгалга Фронтальна- удха тайлбарилха	Уран уншалга, удхын сохилто гэнэн ойлгосонуудые элирүүлхэ	Өөрын уран уншалгын дадалаа дээшэлүүлхэ	Бэшэ хүнүүдэй ба өөрын уншаһанаа шагнаха, хөөрөжэ шадаха, сэгнэхэ.	Удха хөөрэлгэ, асуудалда харюу.	309	
3.	Уран уншалгын хэшээл	1 час	Индивидуальна- текст дээрэ ажал Бүлэгөөр- бэе бэеэ шалгалга Фронтальна- удха тайлбарилха	Уран уншалга, удхын сохилто гэнэн ойлгосонуудые элирүүлхэ	Өөрын уран уншалгын дадалаа дээшэлүүлхэ	Бэшэ хүнүүдэй ба өөрын уншаһанаа шагнаха, хөөрөжэ шадаха, сэгнэхэ.	Шалгалтын уншалга	909	
Басни. Г.Чимитов «Эрэ тахяа» (3 час)									
4-6	Г.Чимитов «Эрэ тахяа»	3 час	Бүлэгөөр- текст янза бүрээр уншаха. Индивидуална- өөрыгөө шалгаха Фронтальна- удха тайлбарилха	Басни тухай мэдэсэеэ үргэдхэхэ, зохёолой һургаал элирүүлхэ, уншаха дадал,	Асуудал табижа нураха, юумэнэй нарин холбоо хаража, өөрын һанамжа хэлэхэ	Зорилго түсэб табижа ажаллаха, зэргэсүүлгэ хэжэ харюусаха.	Словарна хүдэлмэри	1009 1209 1209	

				аман хэлэлгэ хүгжөөхэ, хайжаруулха.					
7	Уран уншалгын хэшээл (баснинууд)	1 час	Индивидуальна- текст дээрэ ажал Бүлэгөөр- бэе бээе шалгалга Фронтальна- удха тайлбарилха	Уран уншалга, удхын сохилто гэһэн ойлгосонуу- дые элирүүлхэ	Өөрын уран уншалгын дадалаа дээшэлүүлхэ	Бэшэ хүнүүдэй ба өөрын уншаһанаа шагнаха, хөөржэ шадаха, сэгнэхэ.	Шалгал- тын уншалга	23.07	
8	Х.х.х. Творческо хүдэлмэри. Зохёол уншаад байхалаа	1 час	Индивидуальна- зохёохы ажал	Бэшэмэл ба аман хэлэлгээ зүбөөр хэрэглэхэ, бүридхэхэ	Арад зоной ба байгаалиин нягта холбоо хараха дадал. Нигүүлсэхы сэдьхэл, оршон тойронхи байгаалия, хүниие гамнаха сэдьхэл түрүүлхэ.	Үгын баялиг, бэшэмэл ба аман хэлэлгээ хүгжөөхэ. Уншаһанаа оршон тойронхи байдалтай зэргэсүүлэн хараха.	Зохёолго	24.07	
9	Шүлэглэмэл зохёолой нюусанууд.	1 час	Индивидуальна хүдэлмэри- уншалга. Бүлэгөөр хүдэлмэри – сугтаа ажаллаха.	Шүлэглэмэл зохёолой нюусануудтай ба шүлэг шүүлбэрилхэ арга үргэдхэхэ.	Уран уншалга хүгжөөхэ.	Шүлэг шүүлбэрилхэ арга үргэдхэхэ.	Шүлэгэй анализ	20.07	

Зүжэглэмэл зохёолнууд

10-13	Зүжэглэмэл зохёолнууд. М.Батоин. «Шэдитэ тулам	4 час	Индивидуальна- текст дээрэ ажал Бүлэгөөр - удха тайлбарилха	Драма ба тэрэнэй жанрнуудтай танилсаха. Зохёолой онсо шэнжэнүүдтэй танилсаха.	Өөрын уран уншалгын дадалаа дээшэлүүлхэ	Зохёолой онсо шэнжэнүүдые гаргаха дадал дээшэлүүлхэ. Оршон тойронхи байдалтай зэргэсүүлэн харалга.	Сээжэ харюу	105 205 R.05 1405	
-------	--	-------	--	---	---	--	-------------	----------------------------	--

14	Х.Х.Х. Сценари тухай	1 час	Индивидуальна- зохёохы ажал	Бэшэмэл ба аман хэлэлгээ зүбөөр хэрэглэхэ, бүридхэхэ	Үгын баялиг, бэшэмэл ба аман хэлэлгээ хүгжөөхэ.	Ямар нэгэ онтохон, рассказ, шүлэг гү, али дуун дээрэ үндэлэлэн зохёохо... Үгын баялиг, бэшэмэл ба аман хэлэлгээ хүгжөөхэ.	Зохёолго	305	
15	Класһаа гадуур уншаха зүжэгүүд.	1 час	Индивидуальна- текст дээрэ ажал Бүлэгөөр- бэе бээ шалгалга	Ролёор уншалга үргэдхэхэ.	Өөрын уран уншалгын дадалаа дээшэлүүлхэ	Уранаар уншаха, табиһан зорилгоёо бээлүүлхэ, табиган һуралсалай зорилго өөрөө бүтэхээ оролдохо		21.05	
16	Шалгалтын уншалга- хөөрэлгэ	1 час	Индивидуальна- текст дээрэ ажал Бүлэгөөр- бэе бээ шалгалга Фронтальна- удха тайлбарилха	Уран уншалга, удхын сохилто гэһэн ойлгосонууды элирүүлхэ	Өөрын уран уншалгын дадалаа дээшэлүүлхэ	Бэшэ хүнүүдэй ба өөрын уншаһанаа шагнаха, хөөрөжэ шадаха, сэгнэхэ.	Шалгал- тын уншалга	2005	

4. Нуралсалай методическа хангалга.

1. «Буряад литература» С.Д. Будаев, Ц.С. Жанчипова, Д.Х. Митупова, Улаан- Үдэ, «Бэлиг», 2011.
2. «Буряад литература» Ажалай дэбтэр, С. Будаев, Ц.С. Жанчипова, Д.Х. Митупова, Улаан-Үдэ, « Бэлиг», 2011.
3. «Буряад хэлэн» сахим нураха ном, Улаан-Үдэ, 2012.
4. «Булагай эхин» Ц. Б. Цыренова, М. Ш. Батуева, Улаан-Үдэ, «Бэлиг», 2002.

Шэнэ онол арга:

1. Компьютер
2. Проектор
3. Интерактивна самбар
4. «Буряад хэлээр сахим нураха ном»
5. Буряад уран зохёолой соносохо номой хан (аудиобиблиотека)

Шалгаха хэрэгсэл :

- Шалгалтын асуудалнууд ба даабаринууд;
- М-тест
- Электрон номой тестнүүд

Интернет онол арга:

- <http://www.edu.ru> – Федеральный портал «Российское образование».
- <http://www.edu03.ru/>-Министерство образования и науки РБ
- <http://www.burvadxelen.org>
- <http://www.nomoihan.org>
- <http://www.ict/edu.ru/> - Портал «Информационно-коммуникационные технологии в образовании».
- <http://www.Kpmo.iv-edu.ru/> – Сайт регионального комплексного проекта модернизации образования.
- <http://fcior.edu.ru/> - Федеральный центр информационно-образовательных ресурсов.
- <http://www.rikuo.ru/> – Сайт республиканского института кадров управления и образования.

БУРЯАД ЛИТЕРАТУРААР ҺУРАГШАДАЙ МЭДЭСЭ, ШАДАБАРИ БОЛООД ДҮРШЭЛЫЕНЬ СЭГНЭХЭ ГУРИМУУД

Программын эрилтын ёһоор һурагшадай ямар мэдэсэтай, шадабаритай ба дүршэлтэй болоһые, буряад литератураар хэр зэргэ бэлэдхэлтэй болоһые зүбөөр элирүүлхэ байһан соонь шалгаха гээшэ гол зорилго болоно.

“Юрэнхы эрдэмэй ба мэргэжлэй һургуулиие хубилган шэнэдхэлгын гол шэглэлнүүд” соо хэлэгдэһэн заабаринуудые хараадаа абажа, һурагшадай мэдэсэ сэгнэхэдээ, тэдэнэй журам, үзэл болоод мэдэрэлынь хэр зэргэ зүбөөр бүрилдөнхэйб, эстетическэ талаараа ямараар хүмүүжүүлэгдэжэ байнаб, уншаһан уран зохёолоо зүбөөр ойлгохо, сэгнэжэ шадаха шадабаринь хэр зэргэ бүрилдэжэ байнаб гэһэн зүйлнүүдтэ анхаралаа хандуулха хэрэгтэй.

Һуралсалай шата бүхэндэ (хэһээлэй алиһые үедэ) үнгэргэгдэдэг һурагшадай өөһэдөө уншалгын үедэ, уншажа байһан зохёолой удхые зүбөөр ойлгохо, хоорэжэ шадаха болохо дүршэлыень хүгжөөхэ. Зохёол соо харуулагдаһан үйлэнүүд, үйлэдэгшэ нioурнуудай хэлэһэн үгэнүүд, хэһэн хэрэг үйлэнүүд, зохёолой үзэл бодолой удха болоод уран найханайнь зүйлнүүдые элирүүлгэдэ ямар удхатай, үүргэтэй байһыень һурагшадай ойлгожо, өөрынхээрээ сэгнэжэ шадаха дүршэл шадабаринь арьбадхаха, үргэдхэхэ.

Уран зохёол шудалан үзэлгэдэ, илангаяа тэрэнэй шэнжэлэл хэлгэдэ литературна теори шудалха айхабтар ехэ удха шанартай. Багша хадаа литературна теорин удхые гүнзэгыгөөр ойлгуулха гэжэ оролдохо, гадна һурагшадай мэдэсые бодото ажалдань, шудалан үзэжэ байһан уран зохёолго (сочинени) бэшэлгэдэ, хоорэлгэдэнь зүбөөр, шадамараар хэрэглүүлхэ, энэ һуралгада тусгаар анхаралаа хандуулжа байха болоно. Энэ талаар литература болон искусство тухай хэлэһэн үгэнүүдэй, статьянуудай һурагшадай литературна бэлэдхэлдэ тон ехэ удха шанартай байһые ойлгуулха.

Һурагшадые тусхай литературна бэлэдхэлтэй болгохын тула литературна теоринуудые найнаар шудалуулха, гүнзэгы мэдэсэтэй болгохо шухала. Эндэ багша һурагшадай мэдэсэдэ, тэрэнэй шанартань тусгаар эрилтэ табиha уялгатай. Һурагшад зохёолго, асуудалда харюу, реферат болоод бэшэшые бэшэмэл хүдэлмэри ямараар бэшээб, тэрэн дээрэһэнь үндэһэлжэ, тэдэнэй литературна бэлэдхэлтэй, мэдэсын, аман ба бэшэмэл хэлэнэй дүршэл шадабаринь хэр зэргэ хүгжэһэниһы сэгнэгдэхэ болоно. Программын эрилтын ёһоор һурагшадай литературна бэлэдхэл, илангаяа һурагшадай аман ба бэшэмэл хэлэнэй бэлэдхэлынь, дүршэл шадабаринь тусхай гуримтайгаар бүрилдүүлэгдэхэ ёһотой юм.

Һуралсалай жэлэй турша соо, четверть бүхэндэ түрэлхи хэлээр бэшэгдэхэ ёһотой зохёолгын тоо инмэрхүүгээр хубаагдаха болоно:

Классууд	Хэды зохёолго бэшэгдэхэб		
	класстаа	гэртээ	хамта дээрээ
V	3	—	3
VI	3	1	4
VII	2	2	4
VIII	2	2	4
IX	2	2	4
X	3	3	6
XI	3	3	6

ойлгоноо хэлэжэ шадаха байхадань; литературна теорин асуудалнууды гол түлэб мэдэхэ байбашье, зүгөөр зохёол шэнжэлхэдээ, тэрэнээ хэрэглэжэ шадаха шадабаринь багашаг байхадань; зохёол шэнжэлхэдээ, шэнжэлгын шүүлбрийн дүршэлтэй хүсэд болоогүйгөө харуулаа хаань, хэлэһэн ханал бодолоо зохёолой текстээр баримталха шадабаринь багашаг байхадань; уншажа, хөөрэжэ шадаха шадабаринь хайн бэшэ байхадань табиха. Багшын асуудалда харюусахадаа, хэдэн алдуу гаргаа хадань, хүсэд хайнаар хэлэжэ бираагүй хаань, харюугайн байгуулга дутуутай байхада, туд сэгнэлтын тэмдэг табиха.

“Хоёр” гэхэн сэгнэлтын тэмдэг зохёолой удхын шухала асуудалнууды тулюураар мэдэхэдэнь, зохёолой үзэл бодолой-эстетическэ удхы тайлбарилхадаа, гол геройнуудай хэһэн хэраг үйлэ, ханал бодол, абари зан, шухала уран аргуудай үүргы элрүүлжэ шадахагүй; юрэ теоретико-литературна ойлгосонууды мэдэхгүйг, литературна хэлэһэнь эгээ ахир, уншалгын тулюур, уншаха, хөөрэхэдөө ехэ ядавдадаг байхадань табиха.

“Нэгэ” гэхэн сэгнэлтын тэмдэг багшын асуудалда харюусахадаа, зохёолой удхаар юушы мэдэхгүйгөө, программын гол шухала теоретико-литературна асуудалнууды, огтолон ойлгоогүйгөө харуулаа хадань; хэлэхэ, хөөрэхэ юумээ зүбөөр байгуулжа, зохёожэ шадахагүй, уншаха, хөөрэхэ дүршэлэнь тон ахир, тулюур байхадань табиха.

ЗОХЁОЛГО СЭГНЭХЭ СЭГНЭЛТЫН ТЭМДЭГҮҮД

Литератураар бэшэһэн зохёолгын сэгнэлтэнүүды табихадаа, нимэнүүд шухала эрилтэнүүды хүтэлбэри болгон абаха:

темээ зүбөөр ойлголо, тэрэнээ табигдаһан түсэбэй ёһоор дүүрэнээр, гүнзэгыгөөр харуулалга, текстын зүйлнүүды байһан соонь дамжуулга, зохёолой идеяг тематическа удхааа дулдыдуулан, геройнуудай абари зан, зохёол соо харуулагдаһан үйлэнууды зүбөөр тайлбарилга, зохёолой гол ханал бодолнууды үндэлэлгэ, темээ зүбөөр тайлбарилхын түлөө текст сооһоо гол шухала материал хэрэглэлгэ, олон зүйлнүүды нэгдхэжэ, тобшолол гаргалга, цагата зүбөөр шлэн абажа, зохёолгын текст соо тааруулан оруулжа шадалга;

түсэб табигдаһан, зохёолго соохи хубинууд һуури байраараа тааруулагдаһан, хубинуудайн хоорондох холбоо зүбөөр байгуулагдаһан байхадань;

үгын баялиг удха зүбөөр хэрэглэлгэ, хэлэһэй гоё хайхан уран үгэнүүды хэрэглэжэ шадалга.

Зохёолго зүбөөр бэшэлгын (грамотностиин) түлөө табигдадаг хоёрдох сэгнэлтын тэмдэг “Буряд хэлээр һурагшадай мэдэсэ, шадабари ба дүршэлы сэгнэхэ гуримтай” тааруулагдажа табигдаха зэргэтэй.

Зохёолгын түлөө “**Таба**” гэхэн сэгнэлтын тэмдэг:

үзэжэ байһан зохёолойнгоо текст тон хайнаар мэдэжэ, табиһан түсэбэйнгөө ёһоор темээ гүнзэгыгөөр харуулжа, бэшэһэн зүйлнүүдээ, ханал бодолоо батаар үндэлэлжэ, жэшээнүүдээр баримталһан байхадань; темээ зүбөөр харуулхын тула литературна материалаа хайнаар элүүлэн шэнжэлжэ, нэгдхэжэ, тобшолол хэжэ шадахадань;

удхадань тааруулаһан хайн найруулгатэй; зүб литературна хэлээр бэшэгдэһэн байхадань;

нэгэн гү, али хоёр алдуу хэһэн; удхын талаар багашаг, эли бэшэ зүйл гаргаһан байхадань табигдаха.

Зохёолгын түлөө “**Дүрбэ**” гэхэн сэгнэлтын тэмдэг:

табиһан түсэбэйнгөө ёһоор темээ яһала дүүрэнээр удхалжа, литературна материалаа хайн мэдэхэ байһанаа харуулхадань, мүн зохёолгодоо ондоо бэшэшы шухала материал хэрэглэхэдэнь, хэлэхэеэ ханан ханал бодолоо үндэлэлжэ, тобшолол ба согсолол хэжэ шадахадань;

удхадань тааруулаһан хайн найруулгатэй, зүб литературна хэлээр бэшэгдэһэн байхадань;

удхын бага сага хоёр-гурбан алдуу гаргаһан, темэһээ хажуу тээшээ гаран шдаһан, гурба дүрбэн хэлэһэй дутагдал гаргаһан байхадань табигдаха.

Зохёолгын түлөө “**Гурба**” гэхэн сэгнэлтын тэмдэг:

темын гол түлэбын харуулагдаад, бүхы дээрээ зүбшүүгээр харуулаһан байбашье хаа, нэгэ талаһаань харуулаһан гү, али темээрээ дүүрэн бэшэ харюу үгэһэн, найруулан бэшэхэдээ, текстын удхаар зарим тэды алдуу гаргаһан, темэһээ гараһан байхадань; тобшолол ба согсолол хэжэ шадабаринь тулюуршаг байхада;

литературна материалаа яһала гуримтайгаар найруулһан байгаад, зүгөөр зарим һанал бодолоо һамаргаһан, урда хойнонь оруулһан байхадань;

удхын талаар дүрбэ-табан дутуу зүйлнүүдые, хэлэнэй талаар дүрбэһөө дээшэ бэшэ алдуу гаргаһан байхадань табиha.

Зохёолгын түлөө **“Хоёр”** гэхэн сэгнэлтын тэмдэг:

темэээ хүсэд харуулаагүй, түсэбөө баримталаагүй, зохёолой текст тулюураар, һэбхээр мэдэхэ байһанаа харуулһан, зарим үйлэнүүдые тэрэ тушаа һамаргажа байжа, дутуугаар бэшэһэн, ямаршые тобшолол, согсолол хээгүй, һанал бодолоо текстын материалаар баримталаагүй, юрэнхыгөөр бэшэжэрхиһэн байхадань;

зохёолгын хубинуудайнь хоорондоо һулаар холбогдоһон, бэшэһэн материалаа тэрэ тушаа бодолгүйгөөр эблүүлһэн байхадань;

тулюур хэлэтэй, огто таарахагүй хэлэнэй ехэ алдуунуудые гаргаһан байхадань табиha.

Зохёолгын түлөө **“Нэгэ”** гэхэн сэгнэлтын тэмдэг:

темэээ огтолон харуулаагүй, һанал бодолоо найруулан бэшэжэ шадаагүй, зохёолой удхаар юушые мэдэхэгүй байһанаа гэршэлһэн байхадань;

“Хоёр” гэхэн сэгнэлтын тэмдэгтэй алдуугай тоодо орходоо, олоор алдуу гаргаһан байхадань табиha.

ГБОУ «Республиканский Бурятский Национальный лицей-интернат №1»

УТВЕРЖДАЮ:

СОГЛАСОВАНО:

РАССМОТРЕНО:

Директор школы

Зам.директора по УВР

на заседании МО

Умбилкова Д.Д.

учителей бур.яз. и лит.

Осорова Э.М.
28 августа 2021г.

«__» _____ г.

Рабочая программа

Бадмацыреновой Цырендолгор Бадмаевны, учитель высшей категории

Предмет: буряад литература

Класс: 5а

Рассмотрено на заседании
педагогического совета протокол №1 от

28 августа 2021 г.

2021-2022 учебный год

1.Тайлбари бэшэг

Тус программа гүрэнэй Федеральна стандарт, Буряад Республикын Хуралсалай болон эрдэм ухаанай министерствын туршалгын программа дээрэ үндэһэлэгдэнэ. Буряад дунда хургуулида түрэлхи литература хуралсалай предмет болгогдожо, үзэгдэжэ байдаг гээшэ. Энэ программа мүнөө үеын ФГОС баримталан, 5-дахи классай «Бэлиг» хэблэлээр гараһан С.Д.Будаев, Ц.С.Жанчипова, Д.Х.Митупова зохёонон «Буряад литература» гэхэн номдо таарууланхай.

Программа иимэ хубинуудһаа бүридэнэ: тайлбари бэшэг,хуралсалай программын онсо шэнжэ, материал шэлэн абалгын заршам,хуралсалай түсэбтэ үзэхэ зүйлэй эзэлһэн нуури,хуралсалай буряад хэлэ гүйсэд шудалхын тула личностнэ, метапредметнэ болон предметнэ дүнгүүд, программын байгуулга ба удха,календарно-тематическа түсэб, хуралсалай методическа хангалга, хабсаргалта.

Нурагшадта түрэлхи литература шудалан үзүүлхэдээ, буряад хэлэнэйнгээ баялигтай гүнзэгыгөөр танилсуулха, найнаар хэлүүлдэг, уншуулдаг, бэшүүлдэг болгохоһоо гадна, буряад арадайнгаа ажабайдал, түүхэ, заншал, зан абари үзэжэ байгаа зохёолнууд дээрэ үндэһэлэн, найнаар ойлгуулха, ухаан сэдхэхэлдэнь шэнгээхэ, манай обшествын ёһото эрхэтэн болгон хүмүүжүүлхэ гэхэн шухала **зорилгонууд** табигдана. Литературын курс нурагшадые уран зохёол абьяастайгаар уншаха дуратай, ходорхойгоор, тодо зүбөөр уншаха шадабариинь хүгжэхэ, уншалан зохёолоо ухаандаа буйлуулан, удхыень зүбөөр элирүүлэн ойлгодог, һонирхдог болгохоһоо гадна, нурагшадай зохёол шудалан, шэнжэлэн үзэхэ эхин дадалнуудые бүридүүлхэ, түрэлхи литература тухайгаа юрэнхы мэдэсэтэй болгохо гэхэн зорилгонуудые табина.

Багша хадаа хэшээл бүхэндөө буряад литературын хүмүүжүүлхы үүргэнүүдые шударгыгаар бэелүүлхэ уялгатай.хуралсал-хүмүүжүүлгын зорилгонуудые бэелүүлгэдэ, үхибүүдэй наһанай арга боломжо хараадаа абадаг дээрэхээ хургуулиин литературна курс эхин удаагаа хоёр шата боложо хубаарна. Нэгэдэхи шатада эхин классуудай нурагшад уншажа, хөөрөжэ нурана. Удаадахи шатада V-VII классуудай нурагшад уншалга, хөөрэлгээ үргэлжэлүүлнэ, мүн зохёол шэнжэлэн үзэлгын түрүүшын дүршэлтэй боложо эхилнэ.Түрэлхи литературын программа тематическа гол ёһоной үндэһэн дээрэ байгуулагдаба. Эндэ арадай аман зохёолнууд, буряад литература сооһоо удхын ба байгуулалтын талаар нурагшадай ойлгосо, мэдэсэдэ таарамжатай уран найханай зохёолнууд шэлэгдэн абтажа, тайлбарилан уншахаар, шудалан үзэхөөр хараалагдаба.

2.Программын байгуулга ба удха

Оршол. Литература- уран үгын искусство. Уран зохёолой нюусанууд(1ч).

«Литература-уран үгын искусство» гэхэн мэдэсэ тобшолон онсодхохо, искусствын халбаринууд тухай мэдэсэ үргэдхэхэ. Нурагшадай үгын баялиг, бэшэмэл ба аман хэлэлгэ хүгжөөлгэ, уран зохёолой нюусануудтай танилсалга.

Фольклорой бага жанрнууд. Фольклор тухай ойлгосо, бага жанрнууд . Тоолуурнууд.. Сэсэ буляалдаан.Жороо үгэнүүд. Таабаринууд. Онъһон ба хошоо үгэнүүд.Хэшээл-практикум (6+2)

Арадайнгаа хэр угһаа абажа ябаһан алтан баялиг –арадай аман зохёол тухай мэдэсэ үргэдхэн, һонирхол түрүүлхэ. Арадай аман зохёолой бага жанр - тоолуурнуудтай танилсалга. «Сэсэ буляалдаан» гэхэн бага жанрай зохёолтой танилсан, аман хэлэлгэ, суг хамта хүдэлхэ шадабари олгохо. Жороо үгэнүүд тухай мэдэсэ үргэдхэн, хүндэ ямар нүлөө үгэдэгыень элирүүлхэ. Таабари тухай мэдэсэ дабтан үргэдхэхэ, зохёохо аргуудтай танилсуулха.Онъһон ба хошоо үгэнүүд тухай мэдэсэ үргэдхэн, илгааень гаргаха.

Буддын шажанай зохёолнууд. (2 час)

Буддын шажанай зохёолнуудтай танилсуулан, буддын шажанай һургаал заабари дээрэ хүмүүжүүлхэ.

Арадай онтохонууд.(7 час)

«Сэсэн хүүхэн».Зохёолой шүүлбэри.«Үнэгэн, буга, хирээ гурбан», «Зол шор хоёр»

Зохёолой сюжет, композици гэхэн литературна ойлгосонуудтай танилсуулха, зохёолой онсо шэнжэ илгaha шадабари дээшэлүүлхэ.

Геройнуудай абари зан дээрэ арадай сэдхэхэжэ ябаһан идеал гаргаха, өөрын һанамжа хэлэжэ һургаха.

Амирад тухай онтохонтой танилсуулан, онсо шэнжэнүүдыень гаргаха, удхалан зохёохы шадабари һайжаруулха.

Литературна онтохонууд (4 час) Ш.Н.Нимбуев «Тархайн хүбүүн Зархай»

Литературна онтохоной илгаае элирүүлхэ, гиперболэтэй танилсуулха. Уншаһан ба класһаа гадуур уншаһан онтохонуудай удхаар наада үнгэргэхэ.

Үргэлжэлһэн зохёолнууд

Б.Б.Намсарайн «Алтаргана» (3 час)

«Алтаргана» гэхэн зохёол дээрэ байгуулга тухай литературна ойлгосо үгэхэ.

Х.Намараев «Үри нэхэбэри» (4 час)

Х.Намсараевай зохёохы намтар, зохёолнуудтайнь танилсуулан, зохёолой байгуулга, уран аргууд тухай мэдэсэ үргэдхэхэ.

Д.Сультимов «Өөрыгөө хэнээбэ» (2 час)

Д.Сультимовай зохёохы намтар, зохёолнуудтайнь танилсуулан зохёолой хүмүүжүүлхы боломжо үргэнөөр хэрэглэхэ.

Ц. Номтоев «Хилээмэн» (3 час)

Номтоевой «Хилээмэн» гэхэн зохёол дээрэ таряан ажалтай танилсуулан, зохёолой хүмүүжүүлхы боломжо үргэнөөр хэрэглэхэ.

Уран бүтээлэй хэшээл.(1 час) Холбоо хэлэлгэ хүгжөөлгэ.

Ц-Б. Бадмаев « Будамшуугай орон нюотагаар Серёжын аяншалһан тухай».(9 час)

Туужа тухай ойлгосо үгэхэ, онсо шэнжэнүүдтэйн танилсуулха, арадайнгаа ёһо заншал дээрэ хүмүүжүүлхэ.

Шүлэглэмэл зохёолнууд

Ч.Цыдендамбаев «Сэсэгхэн»

Лирическэ шүлэг уншаха, гол шухала аргуудтай ба уран шүлэг шүүлбэрлхэ заршамтай танилсуулха.

Ц.Зарбуев «Буряд орон» (1 час)

Ц.Зарбуевай зохёохы намтартай танилсан, шүлэгэй гол удха ойлгон авторы мэдэрэл таажа хургалга.

А.Жамбалон «Талын хүнби» (1 час)

А.Жамбалоной зохёохы намтартай танилсуулан, уран гоё байгаалиин үзэгдэлнүүдые нурагшадта ойлгуулха.

Класснаа гадуур үгтэһэн шүлэгүүд. (1 час)

Лирическэ зохёол сэдхэлээрээ гадуун абалга хүгжөөхэ.

Басни

Г.Чимитов «Эрэ тахья» (3 час)

Басни тухай мэдэсыеһн үргэдхэхэ, зохёолой хургаал элирүүлхэ, уншаха дадал, аман хэлэлгэ хүгжөөхэ, найжаруулха.

Шүлэглэмэл зохёолой нюусанууд.(1 час).

Шүлэглэмэл зохёолой нюусануудтай ба шүлэг шүүлбэрлхэ арга үргэдхэхэ.

Зүжэглэмэл зохёолнууд. М.Батоин. «Шэдитэ тулам».(4 час).

Драма ба тэрэнэй жанруудтай танилсуулан, зохёолой онсо шэнжэнүүдтэй танилсуулха.

Класснаа гадуур уншаха зүжэгүүд.(2 час)

Сценари тухай(1 час) Сюжет тухай ойлгосо үргэдхэхэ.

Шалгалтын уншалга-хөөрэлгэ.(2 час)

Уран уншалга, уншаһанаа зүбөөр удхынь дамжуулха арга үргэдхэхэ.

3. Буряад литература 5 класс 1 четверть (18 час)

№ п/п	Хэшээлэй сэдэб	Сагай хубаари	Нурагшад ай ажаябуулгын шэнжэ	Хараалагдаһан дүнгүүд			Шалгалтын түхэлнүүд	Болзор	
				предметнэ	личносно	метапредметнэ		түсэбө өр	Бодото байдал аар
Оршол.									
1	Литература-уран үгын искусство	1ч.	Индивидуальна хүдэлмэри-уншалга. Бүлэгөөр хүдэлмэри – литературын шэнжэнүүдые шүүмжэлхэ.	«Литература-уран үгын искусство» гэһэн мэдэсэ тобшолон онсодхохо,	Шэнэ юумэ мэдэхэ дадал үргэдхэхэ.	Искусствын һалбаринууд тухай мэдэсэеэ хэрэглэхэ	Сээжэ харюу	03.09	03.09
Фольклорой бага жанрнууд 6+2									
2	Фольклор тухай ойлгосо, бага жанрнууд	1 час	Фронтальная – асуудалда харюу Индивидуальна-текст дээрэ ажал	Арадай аман зохёол тухай мэдэсэеэ үргэдхэхэ, бага жанрнуудыень илгажа нураха	Үзэһэн темээр һонирхохо, сугтаа хүдэлхэ дадалаа үргэдхэхэ.	Уншаһанаа хөөрөжэ шадаха, харюугаа жэшээнүүдээр баталха	Шалгалтын н тест	06.09	06.09
3	Тоолуурнууд, буряад нааданууд	1 час	Фронтальная – асуудалда харюу Индивидуальна-текст дээрэ ажал	Тоолуурнуудтай танилсаха, илгаха. Тоолуурнуудые сээжэлдэхэ, тоолуурнуудые зохёожо туршаха.	Үзэһэн темээр һонирхохо, сугтаа хүдэлхэ дадалаа үргэдхэхэ.	Үзэһэнөө, мэдэсэеэ холбон хөөрэхэ, зэргэсүүлхэ.	Сээжэ хэлэхэ	10.09	10.09

Корректировка рабочей программы

4	Сэсэ буляалдаан, буряад нааданууд.	1 час	Бүлэгөөр-диалог уншаха	«Сэсэ буляалдаан» гэһэн бага жанрай зохёолтой танилсаха, илгаха	Суг хамта хүдэлхэ шадабари олгохо.	Холбоо хэлэлгээ хурсадхаха. Аман хэлэлгэ дээрэ ажаллаха,	Хүсэнэг дээрэ ажал	13.09	13.09
5	Жороо үгэнүүд.	1 час	Индивидуальна- текст дээрэ ажал Бүлэгөөр- бэе бээ шалгалга	Жороо үгэнүүд тухай мэдэсэ үргэдхэн, хүндэ ямар нүлөө үгэдэгыень элирүүлхэ. Тодоор уншалга, жороо үгэнүүдые зохёохо.	Гансаараа мүн суг хамта хүдэлхэ шадабари олгохо.	Аман хэлэлгэ дээрэ ажаллаха. Хэлээ хурсадахаха.	Сээжэ хэлэхэ	14.09	14.09
6	Таабаринууд.	1 час	Индивидуальна- текст дээрэ ажал Бүлэгөөр- бэе бээ шалгалга Фронтальна- таабаринуудые тааха	Таабари тухай мэдэсэ дабтан үргэдхэхэ, зохёохо аргануудтай танилсуулха.	Суг хамта хүдэлхэ шадабари олгохо, арад зонойнгоо сэсэн һонор ухааень сэгнэн, омгорхохо.	Аман хэлэлгэ дээрэ ажаллаха. Хэлээ хурсадахаха. Тааба риин хүсөөр ухаагаа гүйлгэхэ.	Кроссворд тааха.	20.09	20.09
7	Хэшээл- практикум	1 час	Индивидуальна- текст дээрэ ажал Бүлэгөөр- бэе бээ шалгалга Фронтальна- асуудалнуудта харюу	Үзэһэн темээ хэр ойлгоһоноо шалгалта, мэдэсээ хэрэглэлгэ	Гансаараа мүн суг хамта хүдэлхэ шадабари олгохо	Аман ба бэшэмэл хэлэлгээ хүгжөөхэ, тоб байса харюусаха, зэргэсүүлгэ хэхэ	Асуудалда харюу	24.09	24.09
8-9	Онһон ба хошоо үгэнүүд.	2 час	Индивидуальна- текст дээрэ ажал Бүлэгөөр- бэе бээ шалгалга	Онһон ба хошоо үгэнүүд тухай мэдэсэ үргэдхэн, илгааень гаргаха.	Өөрын зохёохы шадабари дээшэлүүлхэ	Аман хэлэлгэ дээрэ ажаллаха, ухаагаа гүйлгэхэ. Харюугаа	Ажалай дэбтэр	27.09 09.10	27.09 09.10

			Фронтальная-оньон үгын удха тайлбарилха			зэргэсүүлгэ хэжэ баталха.			
10- 11	Буддын шажанай зохёолнууд.	2 час	Индивидуальна- текст дээрэ ажал Фронтальная- зохёолнуудай удха тайлбарилха	Буддын шажанай зохёолнуудтай танилсаха, илгажа хураха.	Хүн зондо, оршон тойронхи байгаалида нигүүлсэхэ сэдьхэл түрэхэ.хургаал заабари дээрэ хүмүүжүүлхэ.	Ондоо шажануудтай сасуулга хэжэ.	Асуудалну удта харюу	04.10 08.10	04.10 08.10

Арадай онтохонууд. 7 час

12- 13	«Сэсэн хүүхэн»	2 час	Индивидуальна- текст дээрэ ажал Бүлэгөөр- бэе бэеэ шалгалга Фронтальная- удха тайлбарилха	Онтохоной удха, гол бодол элирүүлжэ хураха	Геройнуудай абари зан дээрэ арадай сэдьхэжэ ябаһан идеал гаргаха.	Өөрын ханамжа хэлэжэ хураха, жэшээгээр баталха.	Удха хөөрэлгэ, асуудалда харюу.	11.10 15.10	11.10 15.10
14	«Үнэгэн, буга, хирээ гурбан»	1 час	Индивидуальна- текст дээрэ ажал Фронтальная- удха тайлбарилха	Амитад тухай онтохонтой танилсаха, онсо шэнжэнүүдыень гаргаха.	Удхалан зохёохы шадбарияа хайжаруулха.	Ондоо арадуудай онтохонуудтай зэргэсүүлгэ хэжэ, харюугаа баталха	Зохёохы ажал.	18.10	18.10

Четверть	Название раздела, темы	Дата проведения по плану	Причина корректировки	Корректирующие мероприятия	Дата проведения по факту
----------	---------------------------	--------------------------------	--------------------------	-------------------------------	--------------------------------

Приложение для учителя (конструктор для листа корректировки в программе не указываем)

Возможные причины корректировки:

- отмена занятий в связи с низкой температурой воздуха с _____ по _____,
- отмена занятий в связи с карантином с _____ по _____,
- отмена занятий в связи с праздниками с _____ по _____,
- отмена занятий в связи с непредвиденными обстоятельствами с _____ по _____,
- отмена занятий в связи с болезнью педагога с _____ по _____,
- отмена занятий в связи с административным отпуском педагога с _____ по _____.

Корректирующие мероприятия:

- Объединение, укрупнение дидактических единиц,
- Слияние близких по содержанию тем уроков,
- Использование резервных часов, предусмотренных для обобщения и повторения программного материала,
- Организация блочно-модульной подачи учебного материала,
- Организация самостоятельной работы учащихся для изучения темы,
- Использование дистанционной формы обучения, электронных образовательных ресурсов,
- Использование часов внеурочной деятельности, часов, отводимых на консультацию.

В конце года необходимо в листе корректировке записать: «Программный материал пройден. Отставаний нет».

2 четверть (14 час)

№ п/п	Хэшээлэй сэдэб	Сагай хубарин	Бурагшад ажаябуулгын шэнжэ	Хараалагдахан дүнгүүд			шалгалтын түхэлнүүд	Болзор	
				предметнэ	лично	метапредмет-нэ		түсэ бөөр	Бодот байдалаар
Эпическэ жарнууд									
Литературна онтохонууд. 4 час									
1-4	Литературна онтохонууд Ш.Н.Нимбуев «Тархайн хүбүүн Зархай»	4 час	Бүлэгөөр- текст янза бүрээр уншаха. Индивидуална- өөрыгөө шалгах Фронтальна- удха тайлбарилха Бүлэгөөр- бэе бээе сэгнэхэ	Литературна онтохоной илгаае элирүүлхэ, гиперболэтэй танилсаха. Онтохоной сюжетдэй һубарил тэмдэглэхэ, янза бүрээр уншаха, онтохонуудай илгаа зааха Уншаһан ба класһаа гадуур уншаһан онтохонуудай удхаар мэдэсэ шадабарияа харуулха.	Шэнжэлэлгын дадалаа дээшэлүүлхэ	Зорилго түсэб табижа ажаллаха, зэргэсүүлгэ хэжэ харюусаха. Асуудал табижа һураха, юумэнэй нарин холбоо хаража, өөрын һанамжа хэлэхэ	Словарна хүдэлмэри Асуудалда харюу Кросс-ворд тааха	2,3,4 5,6,7 8,9,10 11,12,13 14,15,16 17,18,19 20,21,22 23,24,25 26,27,28 29,30,31 32,33,34 35,36,37 38,39,40 41,42,43 44,45,46 47,48,49 50,51,52 53,54,55 56,57,58 59,60,61 62,63,64 65,66,67 68,69,70 71,72,73 74,75,76 77,78,79 80,81,82 83,84,85 86,87,88 89,90,91 92,93,94 95,96,97 98,99,100	
Үргэлжэлһэн зохёолнууд									
5-7	Б.Б.Намсарайн «Алтаргана»	3	Индивидуальна- текст дээрэ ажал.Бүлэгөөр- бэе	«Алтаргана» гэхэн зохёол дээрэ байгуулга	Зохёолой шүүлбэри хэхэ анаха дадал	Уранаар уншаха, табиһан зорилгоёо	Асуудал-нуудта харюу	24,25 26,27 28,29 30,31 32,33 34,35 36,37 38,39 40,41 42,43 44,45 46,47 48,49 50,51 52,53 54,55 56,57 58,59 60,61 62,63 64,65 66,67 68,69 70,71 72,73 74,75 76,77 78,79 80,81 82,83 84,85 86,87 88,89 90,91 92,93 94,95 96,97 98,99 100	

			бээ шалгалга. Фронтальна- удха тайлбарилха	тухай литературна ойлгосо үгэхэ.	үргэлжэлүүл- хэ, гүнзэгырүүлхэ	бээлүүлхэ, табиһан хуралсалай зорилго өөрөө бүтэхээ оролдохо			
8-11	Х.Намараев «Үри нэхэбэри»	4	Бүлэгөөр- текст янза бүрээр уншаха. Индивидуална- өөрыгөө шалгах Фронтальна- удха тайлбарилха Бүлэгөөр- бэе бээ сэгнэхэ Индивидуална- зохёолго бэшэхэ	Х.Намсараевай зохёохы намтар, зохёолнуудтайнь танилсуулан, зохёолой байгуулга, уран арганууд тухай мэдэсэ үргэдхэхэ	Бүлэгөөр ажаллаха дадал	Уншаһанаа ойлгохо, дүүрэн харюу үгэхэ, зэргэсүүлгэ хэжэ харюугаа, һанамжаяа баталха.	Сээжэ харюу		
12- 13	Д.Сультимов «Өөрыгөө хэнэхэ»	2	Бүлэгөөр- зохёолой байгуулгаар бүлэг болон хүдэлмэрилхэ Индивидуальна- зохёол удха дээрэ ажал, уран уншалга	Д.Сультимовай зохёохы намтар, зохёолнуудтайнь танилсаха, эпическэ зохёолой байгуулга, уран арганууд тухай мэдэсэ үргэдхэхэ.	Зохёолой шүүлбэри хэхэ анаха дадал үргэлжэлүүл- хэ, гүнзэгырүүлхэ	Уранаар уншаха, табиһан зорилгоёо бээлүүлхэ, табиһан хуралсалай зорилго өөрөө бүтэхээ оролдохо	Асуудал- нуудта харюу		
14	Шалгалтын уншалга-хөөрэлгэ	1 час	Индивидуальна- текст дээрэ ажал.Бүлэгөөр- бэе бээ шалгалга.Фронтальна- удха тайлбарилха	Уран уншалга, удхын сохилто гэнэн ойлгосонууды элирүүлхэ	Өөрын уран уншалгын дадалаа дээшэлүүлхэ	Бэшэ хүнүүдэй ба өөрын уншаһанаа шагнаха, хөөрөжэ шадаха, сэгнэхэ.	Шалгал- тын уншалга		

Корректировка рабочей программы

Четверть	Название раздела, темы	Дата проведения по плану	Причина корректировки	Корректирующие мероприятия	Дата проведения по факту

Приложение для учителя (конструктор для листа корректировки в программе не указываем)

Возможные причины корректировки:

отмена занятий в связи с низкой температурой воздуха с _____ по _____,

отмена занятий в связи с карантином с _____ по _____,

отмена занятий в связи с праздниками с _____ по _____,

отмена занятий в связи с непредвиденными обстоятельствами с _____ по _____,

отмена занятий в связи с болезнью педагога с _____ по _____,

отмена занятий в связи с административным отпуском педагога с _____ по _____.

Корректирующие мероприятия:

Объединение, укрупнение дидактических единиц,

Слияние близких по содержанию тем уроков,

Использование резервных часов, предусмотренных для обобщения и повторения программного материала,
 Организация блочно-модульной подачи учебного материала,
 Организация самостоятельной работы учащихся для изучения темы,
 Использование дистанционной формы обучения, электронных образовательных ресурсов,
 Использование часов внеурочной деятельности, часов, отводимых на консультацию.

В конце года необходимо в листе корректировке записать: «Программный материал пройден. Отставаний нет».

Буриад литература 5 класс 3 четверть (22 час)

№ п/п	Хэшээлэй сэдэб	Сагай хубаари	Бурагшадай ажаябуулгын шэнжэ	Хараалагдаһан дүнгүүд			Шалгалтын түхэлнүүд	Болзор	
				предметнэ	личносно	метапредметнэ		Түсэ-бөөр	Бодого байдалаар
Ц. Н. Номтоев «Хилээмэн» 3 час									
1-3	Ц. Н. Номтоев «Хилээмэн».	3 ч.	Индивидуальна хүдэлмэри-уншалга. Бүлэгөөр хүдэлмэри – сугтаа ажаллаха.	зохёол уншаад, таряан ажалтай танилсаха, хүдөө зоной хилээмэндэ хандасатай танилсаха	Шэнэ юумэ мэдэхэ дадал үргэдхэхэ.	Үзэһэнөө, мэдэсэеэ холбон хөөрэхэ, зэргэсүүлхэ.	Сээжэ харюу		

4	Х.х.х. Уран бүтээлэй хэшээл.	1 ч.	Индивидуальна хүдэлмэри- зохёолго бэшэхэ.	Ямар нэгэ лонин ушар тухай гү, али өөрынгөө дуратай юумэн тухай багахан рассказ зохёохо.	Зохёохы дадалаа үргэдхэхэ	Үгын баялиг, бэшэмэл ба аман хэлэлгээ хүгжөөхэ.	Асуудалд а харюу		
Ц-Б. Б.Бадмаев «Будамшуугай орон нютагаар Серёжын аяншалга» 9 час									
5-13	Ц-Б. Б.Бадмаев «Будамшуу- гай орон нютагаар Серёжын аяншалга»	9 час	Фронтальна – асуудалда харюу Индивидуальна- текст дээрэ ажал	Зохёолой сюжет, композици гэнэн литературна ойлгосонуудтай танилсаха, туужа тухай ойлгосотой танилсаха, онсо шэнжэнүүдын мэдэдэг болохо, зохёолой онсо шэнжэ илгаха шадабария дээшэлүүлхэ.	Үзэн темээр лонирхохо, сугтаа хүдэлхэ дадалаа үргэдхэхэ.	Уншанаа хөөржэ шадаха, харюугаа жэшээнүүдээр баталха, арадайнгаа ёно заншал шудалха	Шалгал- тын тест		
14	Хэшээл- мүрөсөөн.		Бүлэгөөр хүдэлмэри – сугтаа ажаллаха.	Бэшэмэл ба аман хэлэлгээ зүбөөр хэрэглэхэ, бүридхэхэ	Үзэн темээр мэдэсээ бүридхэхэ	Үзэнөө, мэдэсээ холбон хөөрэхэ, зэргэсүүлхэ.	Нааданда хаабадаха		
Шүлэглэмэл зохёолнууд									

Корректировка рабочей программы

15-16	Шүлэглэмэл зохёолнууд Ч.Цыдендамбаев «Сэсэгхэн»	2 час	Лирическэ шүлэг уншаха, шухала аргууд ба уран шүлгүүлбэрлхэ заршамтай танилсуулха.	Шүлэглэмэл жанрай зохёолтой танилсаха, илгаха. Пейзажна лирикэ гэжэ ойлгосотой танилсаха, уран шүлэг шүүлбэрлхэ заршамтай танилсаха. Шүлэглэмэл зохёолой хэлэнэй уран аргуудтай танилсаха	Үзэнэн темээр һонирхохо, сугтаа хүдэлхэ дадалаа үргэдхэхэ.	Шүлэглэмэл зохёолой хэлэнэй уран аргууды, илгажа шадаха. (метафора, олицетворени, зэргэсүүлгэ, эпитет) Пейзажна лирикээр бэшэгдэнэн шүлэгүүды илгаруулжа шадаха.	Шүлэг сээжэлдэхэ		
17.	Ц.Зарбуев «Буряад орон»	1 час	Фронтальна – асуудалда харюу Индивидуальна-текст дээрэ ажал	Ц.Зарбуевай зохёохы намтартай танилсан, шүлэгэй гол удха ойлгохо, авторай мэдэрэл таажа һураха.	Суг хамта хүдэлхэ шадабари олгохо.	Холбоо хэлэлгээ хурсадхаха. Аман хэлэлгэ дээрэ ажаллаха	Уран уншалга		
18.	А.Жамбалон «Талын хүнби»	1 час	Индивидуальна-текст дээрэ ажал Бүлэгөөр- бэе бэеэ шалгалга Фронтальна-удха тайлбарилха	Ц.Зарбуевай зохёохы намтартай танилсан, шүлэгэй гол удха ойлгохо, авторай мэдэрэл таажа һураха. Лирическэ зохёол сэдхэлээрээ хадуун абалга хүгжөөхэ.	Суг хамта хүдэлхэ шадабари олгохо.	Холбоо хэлэлгээ хурсадхаха. Аман хэлэлгэ дээрэ ажаллаха	Уран уншалга		

1	Х.х.х. Творческо хүдэлмэри. Багшын үзэмжөөр.	1 час	Индивидуальна- текст дээрэ ажал Бүлэгөөр- бэе бээе шалгалга Фронтальна- удха тайлбарилха	Бэшэмэл ба аман хэлэлгээ зүбөөр хэрэглэхэ, бүридхэхэ	Геройнуудай абари зан дээрэ арадай сэдхэхэ ябаһан идеал гаргаха.	Өөрын һанамжа хэлэжэ һураха, жэшээгээр баталха.	Удха хөөрэлгэ, асуудалда харюу.		
2	Классһаа гадуур уншалга	1 час	Индивидуальна- текст дээрэ ажал Бүлэгөөр- бэе бээе шалгалга Фронтальна- удха тайлбарилха	Уран уншалга, удхын сохилто гэһэн ойлгосонуу- дые элирүүлхэ	Өөрын уран уншалгын дадалаа дээшэлүүлхэ	Бэшэ хүнүүдэй ба өөрын уншаһанаа шагнаха, хөөрөжэ шадаха, сэгнэхэ.	Удха хөөрэлгэ, асуудалда харюу.		
3.	Уран уншалгын хэшээл	1 час	Индивидуальна- текст дээрэ ажал Бүлэгөөр- бэе бээе шалгалга Фронтальна- удха тайлбарилха	Уран уншалга, удхын сохилто гэһэн ойлгосонуу- дые элирүүлхэ	Өөрын уран уншалгын дадалаа дээшэлүүлхэ	Бэшэ хүнүүдэй ба өөрын уншаһанаа шагнаха, хөөрөжэ шадаха, сэгнэхэ.	Шалгал- тын уншалга		
Басни. Г.Чимитов «Эрэ тахяа» (3 час)									
4-6	Г.Чимитов «Эрэ тахяа»	3 час	Бүлэгөөр- текст янза бүрээр уншаха. Индивидуална- өөрыгөө шалгаха Фронтальна- удха тайлбарилха	Басни тухай мэдэсээ үргэдхэхэ, зохёолой һургаал элирүүлхэ, уншаха дадал, аман хэлэлгэ хүгжөөхэ, һайжаруулха.	Асуудал табижа һураха, юумэнэй нарин холбоо хаража, өөрын һанамжа хэлэхэ	Зорилго түсэб табижа ажаллаха, зэргэсүүлгэ хэжэ харюусаха.	Словарна хүдэлмэри		

Корректировка рабочей программы

7	Уран уншалгын хэшээл (баснинууд)	1 час	Индивидуальна- текст дээрэ ажал Бүлэгөөр- бэе бэеэ шалгалга Фронтальна- удха тайлбарилха	Уран уншалга, удхын сохилто гэнэн ойлгосонуу- дые элирүүлхэ	Өөрын уран уншалгын дадалаа дээшэлүүлхэ	Бэшэ хүнүүдэй ба өөрын уншаһанаа шагнаха, хөөрөжэ шадаха, сэгнэхэ.	Шалгал- тын уншалга		
8	Х.х.х. Творческо хүдэлмэри. Зохёол уншаад байхадаа	1 час	Индивидуальна- зохёохы ажал	Бэшэмэл ба аман хэлэлгэээ зүбөөр хэрэглэхэ, бүридхэхэ	Арад зоной ба байгаалиин нягта холбоо хараха дадал. Нигүүлсэхы сэдьхэл, оршон тойронхи байгаалия, хүниие гамнаха сэдьхэл түрүүлхэ.	Үгын баялиг, бэшэмэл ба аман хэлэлгэээ хүгжөөхэ. Уншаһанаа оршон тойронхи байдалтай зэргэсүүлэн хараха.	Зохёолго		
9	Шүлэглэмэл зохёолой ноусанууд.	1 час	Индивидуальна хүдэлмэри- уншалга. Бүлэгөөр хүдэлмэри – сугтаа ажаллаха.	Шүлэглэмэл зохёолой ноусануудтай ба шүлэг шүүлбэрилхэ арга үргэдхэхэ.	Уран уншалга хүгжөөхэ.	Шүлэг шүүлбэрилхэ арга үргэдхэхэ.	Шүлэгэй анализ		
Зүжэглэмэл зохёолнууд									

10-13	Зүжэглэмэл зохёолнууд. М.Батоин. «Шэдитэ тулам	4 час	Индивидуальна- текст дээрэ ажал Бүлэгөөр - удха тайлбарилха	Драма ба тэрэнэй жанруудтай танилсаха.Зохёолой онсо шэнжэнүүдтэй танилсаха.	Өөрын уран уншалгын дадалаа дээшэлүүлхэ	Зохёолой онсо шэнжэнүүдые гаргаха дадал дээшэлүүлхэ. Оршон тойронхи байдалтай зэргэсүүлэн харалга.	Сээжэ харюу		
14	Х.Х.Х. Сценари тухай	1 час	Индивидуальна- зохёохы ажал	Бэшэмэл ба аман хэлэлгээ зүбөөр хэрэглэхэ, бүридхэхэ	Үгын баялиг, бэшэмэл ба аман хэлэлгээ хүгжөөхэ.	Ямар нэгэ онтохон, рассказ, шүлэг гү, али дуун дээрэ үндэһэлэн зохёохо... Үгын баялиг, бэшэмэл ба аман хэлэлгээ хүгжөөхэ.	Зохёолго		

Четверть	Название раздела, темы	Дата проведения по плану	Причина корректировки	Корректирующие мероприятия	Дата проведения по факту
4	Зүжэглэмэл зохёолнууд.	5а-10.05	отмена занятий в связи	Объединение, укрупнение	5а-11.05 5б-13.05

15	Класчнаа гадуур уншаха зүжэгүүд.	1 час	Индивидуальна- текст дээрэ ажал Бүлэгөөр- бэе бээе шалгалга	Ролёор уншалга үргэдхэхэ.	Өөрын уран уншалгын дадалаа дээшэлүүлхэ	Уранаар уншаха, табиһан зорилгоёо бэелүүлхэ, табиһан һуралсалай зорилго өөрөө бүтэхээе оролдохо			
16	Шалгалтын уншалга- хөөрэлгэ	1 час	Индивидуальна- текст дээрэ ажал Бүлэгөөр- бэе бээе шалгалга Фронтальная- удха тайлбарилха	Уран уншалга, удхын сохилто гэхэн ойлгосонуудые элирүүлхэ	Өөрын уран уншалгын дадалаа дээшэлүүлхэ	Бэшэ хүнүүдэй ба өөрын уншаһанаа шагнаха, хөөрөжэ шадаха, сэгнэхэ.	Шалгал-тын уншалга		

	М.Батоин. «Шэдитэ тулам	5б- 11.05	с праздниками с 1 по 10 мая	дидактических единиц	
	Х.Х.Х. Сценари тухай	5а- 13.05 5б- 11.05			5а-13.05 5б-11.05
	Класчнаа гадуур уншаха зүжэгүүд.	5а- 18.05 5б- 17.05			5а-18.05 5б-17.05

	Шалгалтын уншалга- хөөрэлгэ	5а- 20.05			5а-20.05 5б-18.05
		5б- 18.05			

Приложение для учителя (конструктор для листа корректировки в программе не указываем)

Возможные причины корректировки:

отмена занятий в связи с низкой температурой воздуха с _____ по _____,

отмена занятий в связи с карантином с _____ по _____,

отмена занятий в связи с непредвиденными обстоятельствами с _____ по _____,

отмена занятий в связи с болезнью педагога с _____ по _____,

отмена занятий в связи с административным отпуском педагога с _____ по _____.

Корректирующие мероприятия:

Слияние близких по содержанию тем уроков,

Использование резервных часов, предусмотренных для обобщения и повторения программного материала,

Организация блочно-модульной подачи учебного материала,

Организация самостоятельной работы учащихся для изучения темы,

Использование дистанционной формы обучения, электронных образовательных ресурсов,

Использование часов внеурочной деятельности, часов, отводимых на консультацию.

В конце года необходимо в листе корректировке записать: «Программный материал пройден. Отставаний нет».

3. Нуралсалай методическа хангалга.

- 1.«Буряад литература» С.Д. Будаев, Ц.С. Жанчипова, Д.Х. Митупова, Улаан- Үдэ, «Бэлиг», 2018.
- 2.«Буряад литература» Ажалай дэбтэр, С. Будаев, Ц.С. Жанчипова, Д.Х. Митупова, Улаан-Үдэ, « Бэлиг», 2011.
- 3.«Буряад хэлэн» сахим нураха ном, Улаан-Үдэ, 2012.
- 4.«Булагай эхин» Ц. Б. Цыренова, М. Ш. Батуева, Улаан-Үдэ, «Бэлиг», 2002.

Шэнэ онол арга:

1. Компьютер
2. Проектор
3. Интерактивна самбар
4. «Буряад хэлээр сахим нураха ном»
5. Буряад уран зохёолой соносохо номой хан (аудиобиблиотека)

Шалгах хэрэгсэл :

- Шалгалтын асуудалнууд ба даабаринууд;
- М-тест
- Электрон номой тестнүүд

Интернет онол арга:

- <http://www.edu.ru> – Федеральный портал «Российское образование».
- <http://www.edu03.ru/>-Министерство образования и науки РБ
- <http://www.buryadxelen.org>
- <http://www.nomoihan.org>
- <http://www.ict/edu.ru/> - Портал «Информационно-коммуникационные технологии в образовании».
- <http://www.Kpmo.iv-edu.ru/> – Сайт регионального комплексного проекта модернизации образования.
- <http://fcior.edu.ru/> - Федеральный центр информационно-образовательных ресурсов.
- <http://www.rikuo.ru/> – Сайт республиканского института кадров управления и образования.